

Auteur: **Tessa Koop****Ervin Laszlo:**

'U en ik zijn vlinders die de wereld kunnen veranderen'

In onze geschiedenis zijn er altijd mensen geweest met een belangrijke boodschap voor de tijd waarin ze leefden. Neem Mahatma Gandhi of Martin Luther King. Mensen die geloofden in een vreedzame wereld en daar het toonbeeld van waren. Dr. Ervin Laszlo is ook zo iemand. Als baanbrekend wetenschapper probeert hij aan te tonen dat het heelal een levend en samenhangend geheel is. Met zijn 75 jaar reist hij onvermoeibaar de wereld over met de boodschap waarom het **NU** het moment is om te kiezen voor een nieuwe wereld.

Dr. Ervin Laszlo is geen optimist. Steevast bij iedere lezing die hij wereldwijd houdt, schetst hij eerst een somber beeld van de wereld. Zo ook tijdens De Dag van het Ethisch Beleggen op 8 november 2007 in het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) in Amsterdam, waar de ASN Bank hem heeft gevraagd te spreken. Naast een groei in de kloof tussen arm en rijk, signaleert hij een catastrofale klimaatverandering mede als gevolg van milieuvervuiling. Laszlo: "Er zijn nu 6,7 miljard mensen op aarde, in 2050 zijn dat er 9 miljard. Onze planeet kan dat niet aan. De wereld is nu warmer dan hij in de laatste miljoen jaar is geweest."

'Wees een 'possibilist'

Voorafgaand aan zijn lezing mag ik hem interviewen. Dan blijkt hoe positief hij is en volop kansen ziet hoe wij het tij kunnen keren. "Dat is wat anders dan 'optimistisch' zijn," zegt hij gedecideerd. "Als je als optimist gelooft dat dit een goede wereld is, dan is de pessimist bang dat de optimist gelijk heeft. Je moet een 'possibilist' en een activist zijn, want die zegt: 'We hebben een kans en het ergste wat je kunt doen is niets.'"

Waarom is juist deze tijd een uitgelezen kans voor verandering?

"Wanneer je een stabiel systeem hebt, verandert er niks. Als je wilt vernieuwen in een stabiel systeem, beland je in de gevangenis, je wordt buitengesloten of onder-

drukt. Wereldwijd hebben we een punt van instabiliteit bereikt en dus de mogelijkheid iets nieuws te creëren."

Een ruimer bewustzijn is de oplossing

Laszlo wordt gezien als grondlegger van het systeemdenken. Als wetenschapper probeert hij te verklaren dat alles met elkaar verbonden is. Volgens hem ligt in dit bewustzijn de oplossing voor de toekomst: "Einstein zei dat problemen niet kunnen worden opgelost op hetzelfde denkniveau als waarmee we ze hebben gecreëerd. Wat we nodig hebben is 'global thinking.'" Dit betekent dat we onze overtuigingen moeten veranderen, daaruit vloeien onze gedragingen voort. "Dat is makkelijker dan overheden en bedrijfsleven te laten veranderen. Bedrijven volgen ook vanzelf met duurzaam ondernemen als er een markt voor is. Overheden zijn altijd volgers van maatschappelijke ontwikkelingen."

Irene von Lippe-Biesterfeld, goede vriendin van Laszlo, komt deze dag ook langs om naar de Hongaarse wetenschapsfilosoof te luisteren. Zij is lid van de Club van Boedapest, waar Laszlo de oprichter van is. Met dit internationale gezelschap – bestaande uit ondermeer wetenschappers, kunstenaars en leiders – wordt hard gewerkt aan bewustzijnsverandering, voor een nieuwe, duurzame wereld. "Ik heb bijzonder veel bewondering voor deze man," laat ze weten als ik eventjes met haar praat. Daar sluit ik me bij aan.

Als ik aan Laszlo wordt voorgesteld, valt me op hoe klein en fragiel hij is. 75 jaar, maar onvermoeibaar en gedreven. Alsof er geen tijd te verliezen is. Even maak ik het vergelijk met Gandhi, fragiel maar net zo onvermoeibaar tijdens zijn vredesmarsen. Ook hun boodschap komt overeen: wees zelf de verandering die je in de wereld wilt zien.

De opkomst van een nieuwe subcultuur

Laszlo is blij dat dit overal in de wereld al zichtbaar is: "Nieuw bewustzijn, nieuwe waarden, nieuwe ethiek. Dit gebeurt allemaal op dit moment. Denk aan ethisch investeren, zoals de ASN Bank doet. Maar je ziet de laatste 10, 15 jaar ook een toename van bewustzijn aan zowel de kant van investeerders als bedrijven. Ook in de samenlevingen over de hele wereld zijn veel vredesbewegingen zichtbaar. Mensen richten samenwerkingsverbanden op om terrorisme, geweld en oorlogen tegen te gaan. Niet door meer oorlogen te voeren maar door opbouwende dialogen en het besef dat we samen de problemen op moeten lossen."

Ook noemt Laszlo wereldwijd de opkomst van een nieuwe subcultuur: de *Cultural Creatives*. Inmiddels blijkt één op de vier Nederlanders tot deze groep te behoren. Moderne mensen, met beide benen in de samenleving, die allen afstand doen van de heersende cultuur van haast, geld en productiviteit. Zij kiezen voor zingeving, staan open voor een ruimere blik op de werkelijkheid en maken zich zorgen over de toekomst van de aarde. Maar blijven wel positief en stemmen daar hun denken, doen en handelen op af.

'U en ik zijn vlinders'

"Op dit moment is deze groep nog niet groot genoeg, maar we weten ook dat als je een situatie van chaos hebt, het 'vlindereffect' ontstaat." Hierover schrijft Laszlo uitgebreid in zijn laatste boek *Het Chaospunt*. Hij licht toe: "Als bijvoorbeeld een samenleving het chaospunt bereikt, wordt deze extreem gevoelig voor kleine schommelingen, zoals verandering van bewustzijn, waarden en ideeën. Eén vlinder hoeft maar met haar vleugels te slaan om een groot omslagpunt te bewerkstelligen. Politiek, economisch, sociaal, de hele situatie is momenteel onstabiel. Dus onder deze omstandigheden kan een kleine groep veel invloed hebben. U en ik zijn vlinders die de wereld kunnen veranderen."

Hoe zit het dan met de macht van landen, zoals Amerika en China? Zij zullen hun expansiedrift niet zomaar opgeven.

“Vroeg of laat wel. Punt is alleen dat als je te lang wacht, het punt van onomkeerbaarheid ontstaat. Toch zijn er al bewegingen richting een nieuwe politiek. In Amerika krijgen we dit jaar de verkiezingen. Opmerkelijke kandidaat was Dennis Kucinich. Deze democraat wil bijvoorbeeld een Ministerie van Vrede oprichten. Hij wordt dan wel niet verkozen, maar zijn ideeën winnen aan populariteit. In China zijn er veel intellectuelen die druk uitoefenen voor veranderingen en in India is de hindoeïstische cultuur diep geworteld, wat ook kansen biedt. Dus als er genoeg verandering is in de samenleving, zijn er voldoende mogelijkheden. De economie en politici zullen reageren.”

Denken vanuit eenheid klinkt logisch, waar is het mis gegaan?

“Daar zijn begrijpelijke redenen voor,” aldus Laszlo. “Als we terugblikken op de menselijke geschiedenis, zijn bijna alle culturen gebaseerd op verbondenheid met elkaar, de natuur en de kosmos. In Oosters- maar ook in Westerse tradities. Zo was het vroege christendom – de Hermetische Filosofie - erg anders. Je zou kunnen zeggen dat mensen het gevoel hadden dat ze met elkaar verbonden waren. Tot 400 jaar geleden de moderne wetenschap ontstond. Dat betekent vooral dat iets alleen waar kan zijn als het waargenomen kan worden. Kosmoloog Giordano Bruno (1548-1600) was door de Inquisitie in Rome tot de brandstapel veroordeeld, omdat hij zei dat het universum oneindig is en we er allemaal deel van uit maken.”

“Mensen zoals Isaac Newton, Galileo Galilei (vader van de moderne astronomie) en Bruno waren diepe spirituele mensen, maar het enige deel van hun werk dat door de samenleving werd geaccepteerd was het technische, mechanische deel. De wereld, de mens en het universum als mechanisme werd het heersende wereldbeeld. Het heeft

de weg vrijgemaakt voor de technologische revolutie in de 17^e eeuw. Prachtige uitvindingen werden gedaan, zoals de ontdekking van de kracht van stoom. Het heeft ons veel gebracht, maar denken ‘in losse machineonderdelen’ is ook zeer gevaarlijk. Er was een leuke slogan in de jaren '60 in Amerika: *‘Technology is the answer. But what is the question?’* We moeten nu andere vragen stellen. Dit paradigma is op zijn retour. We verwoesten de natuur, onszelf en elkaar.”

Global Shift University

Gedreven door de kosmische visie van zijn voorgangers, probeert Laszlo hun werk - aangevuld met nieuwe wetenschappelijke inzichten - opnieuw voor het voetlicht te brengen. Door erover te schrijven (o.a. ‘Bezielde Kosmos’ en ‘Kosmische Visie’), door er wereldwijd over te spreken, zoals in het KIT, maar vanaf dit najaar ook door erover te onderwijzen in de Global Shift University (GSU), die dit najaar haar deuren opent in Connecticut, vlak naast Yale University, waar hij gastdocent is. Laszlo: “Het herinneren van deze kennis ligt allemaal vlak onder het niveau van publiek bewustzijn. Het moet doorbreken. Dat probeer ik met de Club van Boedapest, maar dit najaar ook met de GSU. Daar ben ik trots op, want vijf of tien jaar geleden was dit ondenkbaar geweest.”

Dan legt Laszlo zijn allerbelangrijkste basistheorie uit. Hij noemt dat ook wel ‘de theorie van alles’. Dus wat niet alleen betrekking heeft op het stoffelijke heelal, maar ook op het leven en het denken zelf. “Eén van de grootste misvattingen uit de klassieke natuurkunde is dat ‘ruimte’ zonder materie (atomen en moleculen) leeg is. Einstein heeft een zeer belangrijke stap gezet door tijd en ruimte te integreren in zijn relativiteitstheorie. Maar wat de laatste 40 jaar wetenschappelijk wordt aangetoond, is dat ruimte nooit vrij van energie is. Dit wordt ook wel vrije energie of nulpuntenergie genoemd. Alles is gebaseerd op een bepaalde vorm van resonantie. Deze frequentie of

trilling ontvangt en bevat informatie. Alles is informatie.”

Het Akasha-veld

In zijn boek Kosmische Visie spreekt Laszlo in dit verband over het Akashaveld, het allesomvattende bewustzijn of ook wel ‘het geheugen van de kosmos’ genoemd. Alles wat ooit heeft plaatsgevonden, ligt in dat levende web van informatie opgeslagen. Het bestuurt het totale proces van evolutie. In het Oosten wordt vanuit intuïtie en een innerlijk weten al duizenden jaren over het A-veld gesproken, nu wordt het ook wetenschappelijk aangetoond.

Volgens Laszlo kan dit herontdekte inzicht de hele wereld veranderen.

Kunt u dat uitleggen?

“Oude overtuigingen passend bij het mechanistische denken zijn bijvoorbeeld: we zijn allemaal afzonderlijke individuen, er is niet genoeg van alles, het leven is een strijd en alleen de sterkste overleven, de natuur is onuitputtelijk en de weg naar vrede loopt via oorlog. Als we denken vanuit eenheid en onze oude denkpatronen veranderen, verandert vanzelf onze manier van doen.”

Denkt u dat dit mogelijk is voor mensen? Het lijkt wel alsof we van nature expansionistisch en hebzuchtig zijn.

“Expansiedrift, dominantie en zoeken naar macht is doorgaans iets wat meer wordt geassocieerd met mannen. Vrouwen zijn meer georiënteerd op familie en de gemeenschap en leven meer in balans met de natuur. De gelijke bijdrage van vrouwen is een cruciale factor voor het succes van een samenleving.”

Volgens Laszlo is één van de grootste problemen op dit moment hoe er nu met energie wordt omgegaan. “Onze aarde is een planeet. Dat betekent dat we openstaan voor energie van buitenaf, maar gesloten zijn voor materie. We moeten de energie gebruiken die binnenkomt, denk bijvoorbeeld aan zonne-energie. En de materie moeten we recycleren, want er komt van

Als bijvoorbeeld een samenleving het chaospunt bereikt, wordt deze extreem gevoelig voor kleine schommelingen, zoals verandering van bewustzijn, waarden en ideeën.

buitenaf geen nieuwe binnen. Als we op 1,5 procent van de Sahara zonnepanelen neerzetten, zouden we daar genoeg energie uit kunnen halen voor heel West-Europa. Waarom dat nog niet is gebeurd? Er is veel te weinig internationale samenwerking. Uiteindelijk kiezen overheden en bedrijven toch weer voor korte termijn belang. Ander punt is, ik wil geen namen noemen, maar je weet dat zeer grote, invloedrijke firma's patenten opkopen om zo tegen te houden dat ze geïmplementeerd worden.”

U heeft vast wel eens van vrije energie gehoord. Is dat niet de toekomst?

“Ja, maar de technologische vraag is: hoe win je dat? Tot voor kort – want er zijn wat doorbraken – moeten we er net zoveel energie instoppen, dan eruit komt. Dus het levert geen winst op. Als dit uiteindelijk lukt zal dat heel waardevol zijn voor ruim-

tereizen. Want in de ruimte is er geen energiebron, behalve de ruimte zelf. Op dit moment zie ik toch het beste alternatief in de energie die naar ons toekomt van de zon. Omdat met een hele kleine fractie – 1% - al aan de behoefte van de mensheid kan worden voldaan.”

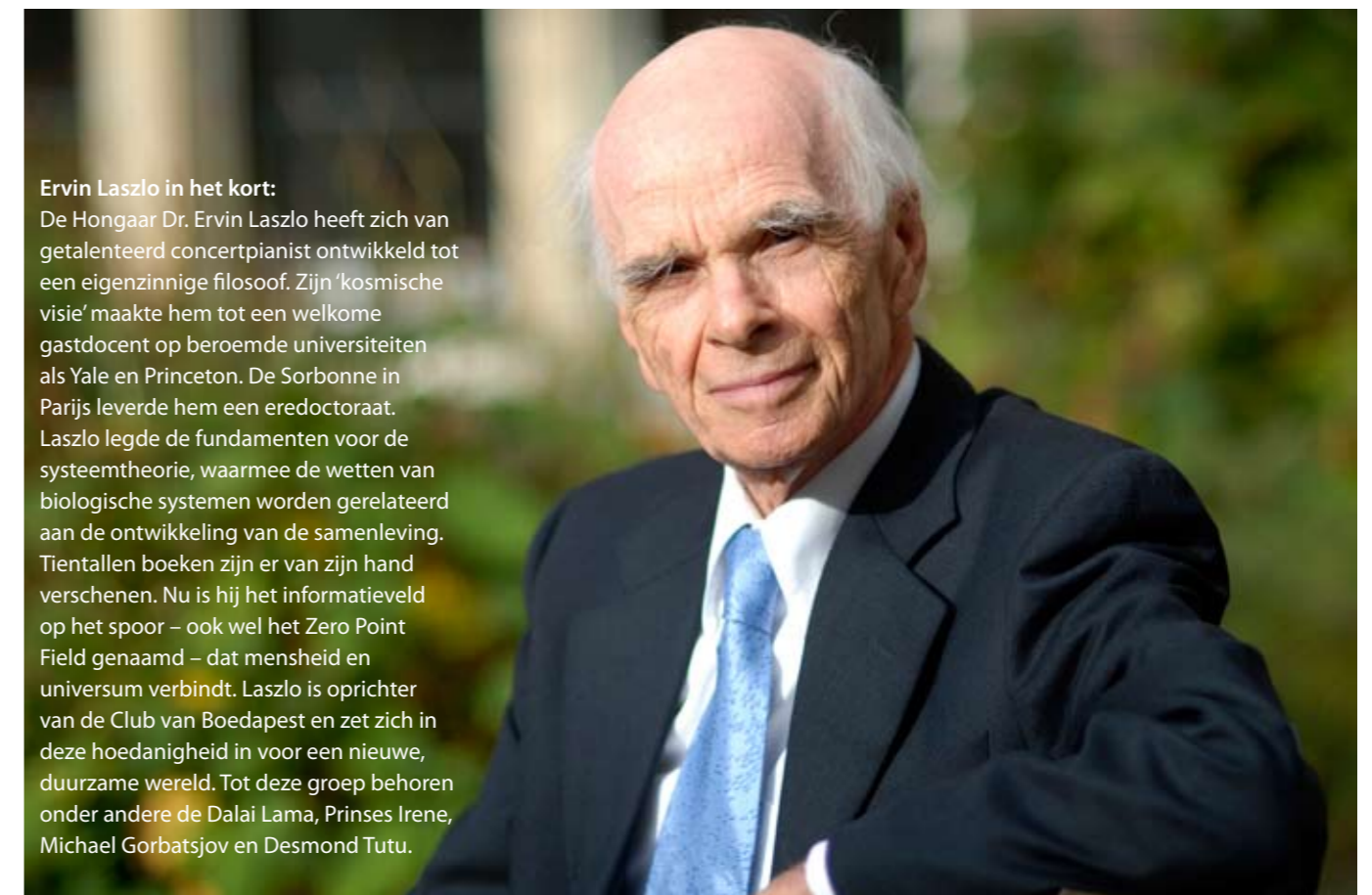
U noemt het heelal een levend en samenhangend geheel. Geloof u ook in het bestaan van leven op andere planeten?

“Mijn theorie zou dit inderdaad bevestigen. Het is zeer aannemelijk dat er leven bestaat op vele plaatsen in het universum. Wij kennen maar iets van 200 planeten binnen onze galaxy, maar er zijn er natuurlijk veel meer. Waarom zouden wij moeten denken dat alleen de aarde zo speciaal is? Ik denk dat de aarde best speciaal is, maar niet uniek in onze kosmos.”

Hoeveel tijd denkt u dat we nog hebben om onze geschiedenis te bepalen?

“Niet veel. Ik denk een jaar of vijf. Daarom is het belangrijk dat we ons massaal besluiten in te zetten voor harmonie, samenwerking en een leefbare samenleving. Dus stap af van oude ideeën, die niet langer deugen, bijvoorbeeld dat de natuur onuitputtelijk is. Neem je eigen dromen serieus. Ontwikkel je eigen bewustzijn door je eens vaker naar binnen te richten. Er zal zich nooit een nieuw hoofdstuk in onze wereldgeschiedenis aandienen als we blijven wachten.” ◀

Tessa Koop (1977) werkt sinds 2000 werk als journaliste. Eerst ruim 5 jaar bij de lokale nieuwsbladengroep Weekmedia, en in 2005 kwam ze op eigen benen te staan met haar tekstbureau Inspire People Media (IPM). Ze probeert via IPM vooral een ruimere blik op de werkelijkheid te bieden.

Ervin Laszlo in het kort:

De Hongaar Dr. Ervin Laszlo heeft zich van getalenteerd concertpianist ontwikkeld tot een eigenzinnige filosoof. Zijn ‘kosmische visie’ maakte hem tot een welkome gastdocent op beroemde universiteiten als Yale en Princeton. De Sorbonne in Parijs leverde hem een eredoctoraat. Laszlo legde de fundamenten voor de systeemtheorie, waarmee de wetten van biologische systemen worden gerelateerd aan de ontwikkeling van de samenleving. Tientallen boeken zijn er van zijn hand verschenen. Nu is hij het informatieveld op het spoor – ook wel het Zero Point Field genaamd – dat mensheid en universum verbindt. Laszlo is oprichter van de Club van Boedapest en zet zich in deze hoedanigheid in voor een nieuwe, duurzame wereld. Tot deze groep behoren onder andere de Dalai Lama, Prinses Irene, Michael Gorbatsjov en Desmond Tutu.

